

Maoïsten willen de macht terug

Nepal blijft zoeken naar eigen identiteit voor hindoestaat in Himalaya

DOOR PIET ARP

AMSTERDAM - In de Nepalese hoofdstad Kathmandu begon zondag, met een driedaagse algemene staking, een nieuwe confrontatie tussen opstandige maoïsten en de overige politieke partijen.

Sinds in 2006 de laatste Nepalese koning Gyanendra gedwongen terugtrad streeft het land - tussen 1996 en 2006 geteisterd door een bloedige burgeroorlog - naar vrede. In mei moet het vredesproces uitmonden in een nieuwe grondwet.

Vorig jaar al werd Nepal een republiek met Ram Baran Yadav als eerste president. Hij versloeg maoïstenleider Ramraja Prasad Singh. Deze laatste werd, als vertegenwoordiger van de grootste politieke partij, premier. Dat duurde tot afgelopen voorjaar. Singh vond dat legercommandant Rookmangud Katawal niets deed om de tienduizend maoïstische guerrillastrijders op te nemen in het reguliere leger. Singhs ontwapende aanhangers verbleven al jaren in speciale opvangkampen. De premier dumpte Katawal, maar president Yadav maakte dat besluit direct ongedaan.

Als reactie stapten de maoïsten uit de door diverse communistische partijen gedomineerde regering. Madhar Kumar Nepal werd de nieuwe premier.

Intussen proberen de maoïsten weer aansluiting te krijgen bij de regering, onder voorwaarde dat legerleider Katawal alsnog wordt ontslagen. Dit laatste gebeurt (nog) niet. Dus organiseren de maoïsten maandelijks stakingen en bezettingen.

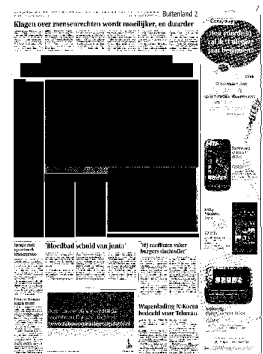
Half november brak in het zuidoosten, in Anarmani, onverwacht een maoïstische opstand uit toen bekend werd dat president Yadav een door de Nederlandse Eye Care Foundation gesteunde nieuwe oogkliniek zou komen openen. Rond het ziekenhuis wierpen de maoïsten op de dag van de opening, 13 november, wegblokkades op. De Nederlandse genodigden konden het ziekenhuisterrein niet bereiken. Na lang onderhandelen door Anil Gorkhaly van het Nepalese kantoor van de Eye Care Foundation met zowel opstandelingen als verte-

genwoordigers van de veiligheidstroepen en de politie werd een vrijgeleide geregeld voor de buitenlandse gasten. Onder zware politiebewaking werden ze in terreinwagens naar het ziekenhuis gebracht. Daar waren zo'n 2500 politieagenten en militairen samengetrokken.

De president arriveerde per helikopter en ondervond dus geen hinder van de afgrenzing. Meteen na de openingshandeling was hij ook alweer vertrokken, waarna de maoïsten zich terugtrokken.

Intussen loopt het politieke conflict verder uit de hand. De maoïsten kondigden eind vorige week in de dichtbevolkte Kathmanduvlei de autonome staat Newa af, samen met een handvol andere autonome gebieden in Nepal. Feitelijk oefenen de maoïsten in andere delen van Nepal ook werkelijk de macht uit. In de Kathmanduvlei is de vrijstaat vooral als provocatie bedoeld, die - naar de rebellen zeggen - het broze vredesproces niet zou mogen verstoren.

De groeiende protesten plaveien in elk geval niet de weg naar een door alle partijen onderschreven nieuwe grondwet. Sterker: de maoïsten verwachten dat binnenkort toch weer de staat van beleg wordt afgekondigd. Zover wil een van de gezaghebbendste oud-politici van het land, Girija Koirala, het niet laten komen. De hoogbejaarde ex-premier van de Nepali Congress Party biedt voortdurend zijn bemiddeling aan. Zelfs wordt hij wel naar voren geschoven als tijdelijk president. Probleem is wel dat zijn gezondheid zeer zwak is. De bemiddeling gebeurt op zijn best met horten en stoten, vanaf zijn ziekbed.

Bijna 2500 agenten en soldaten schermen het Mechi Eye Care Center af van maoïsten die tegen de president betogen. FOTO MARIËLLE VAN UITERT

Tientallen gewonden vielen zondag tijdens de maoïstische rellen in Kathmandu. FOTO EPA/NARENDRA SHRESTHA